

מדיניות השקעות אחראיות

קבוצת מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ, הכוללת את מגדל חברה לביטוח בע"מ וחברות בשליטתה (מגדל חברה לביטוח בע"מ והחברות בשליטתה יקראו להלן: "מגדל" ו/או "הקבוצה"), היא אחת מקבוצות הביטוח, הפנסיה והפיננסים הגדולות במשק הישראלי. מגדל מהווה משקיע מהותי בשוק בישראל, עם למעלה מ-85 שנות פעילות בענף הביטוח, 2.5 מיליון לקוחות, כ-4,600 עובדים, ונכסים מנוהלים בהיקף של כ-402 מיליארד ש"ח (נכון ליום 30 בספטמבר 2023).

1. כללי

בשנים האחרונות יותר ויותר אנשים במגזר העסקי מבינים שעולם העסקים אינו מנותק מהחברה הכללית, ושתאגידים אינם "אייים" שתכליתם הבלעדית היא השאת ערך לבעלי המניות. מצופה מהתאגידים להשיא ערך נוסף לכלל מחזיקי העניין (עובדים, לקוחות, משקיעים, ספקים ועוד) אשר מחפשים ייעוד ומשמעות, הן כעובדים במקום העבודה והן כלקוחות אשר מעמידים ציפיות מחברה איתנה לפעול לקידום רווחת החברה בכללותה. אחריות תאגידית היא גישה ניהולית הרואה בתאגיד אחראי על הדרך שבה הוא מתנהל ומשפיע על החברה והסביבה. מדובר בהתנהגות היומיומית של התאגיד, בדרך שבה הוא מנהל את העסקים שלו, בדרך שהוא מתייחס אל עובדיו ומנהל אותם, היחס שלו ללקוחות ולספקים, המסרים והערכים שהוא מעביר באמצעי תקשורת, השפעה הסביבתית של פעילותו וכיוצא באלו.

חטיבת ההשקעות במגדל מנהלת את כספי ציבור לקוחותיה במוצרי חסכון (קרנות פנסיה, קופות גמל, ביטוח מנהלים, קרנות השתלמות וכיוצא באלו), וכן את ההון העצמי של הקבוצה, וזאת באמצעות השקעה במגוון אפיקים, סחירים ולא סחירים, בישראל ומחוצה לה. החטיבה משלבת, כחלק משיקולי ההשקעה שלה, שיקולים חברתיים, שיקולים סביבתיים ושיקולי ממשל תאגידי, כגון זיהום אוויר, השפעות על האקלים, בטיחות עובדים, בריאות הציבור, סיכונים טכנולוגיים וסייבר ושיקולים אתיים.

1.1 שיקולי סביבה, חברה, וממשל תאגידי (ESG)

משקלם של שיקולי ESG בקבלת החלטות השקעה הולך וגדל, הן בהיבט ניהול הסיכונים והן בהיבט מקסום ההזדמנויות עסקיות. נכון לדצמבר 2022, נכסים בהיקף של למעלה מ-30 טריליון דולר מנוהלים על ידי מנהלי השקעות אשר הצהירו על התחשבות בשיקולי ESG בבחינת השקעותיהם, ביניהם Blackrock, Schrodgers ואחרים.¹ השקעות ESG מתבססות על מדיניות התאגידים נשואי ההשקעה (להלן: "התאגיד", "החברה" או "החברות") ביחס לאתגרים סביבתיים, חברתיים ותאגידיים.

¹ GSIA, [Global Sustainable Investment Review](#) (2022).

חטיבת ההשקעות

במישור הסביבתי (Environmental), נבחנת התייחסותה של החברה להשפעותיה הסביבתיות, ובכלל זה על ההשפעות העקיפות חיוביות או השליליות שפעילותה של החברה מייצרת על הסביבה. במסגרת זו, נבחנת החברה על פי רמת הזיהום של פעילותה, לאורך כל שרשרת האספקה והייצור. כמו כן, נבחנת החברה על פי השקעתה בצמצום רמות הזיהום והתנהלות בת קיימא ביחס לכדור הארץ (Sustainable Operations).

במישור החברתי (Social), נבחנת החברה בהקשר של שמירה על זכויותיהם של עובדים קיימים ופוטנציאלים, וכן לקוחות, ספקים, ושאר מחזיקי עניין. בכלל זה, נדרשת החברה לפעול למען שמירה על פרטיות, בטיחות והגיונות. כמו כן, נדרשת החברה לפעול בשוויון תוך העסקה מגוונת (על בסיס גזע, דת, מין, ומצב אישי) והיעדר הפליה באספקת שירותיה ומוצריה.

במישור הממשל התאגידי (Governmental) נדרשת החברה להפגין ביקורת פנים איכותית, שמירה על עצמאות הדירקטוריון, הגנה על זכויות בעלי מניות המיעוט, שמירה על שקיפות, מדיניות תגמול הוגנת, מניעת שחיתות, ניגוד עניינים והגדרת שיטות אפקטיביות למניעת פגיעה בכל האמור.

1.2 יתרונות בהשקעה על פי שיקולי ESG

ככלל, שיקולי ESG אינם עומדים בסתירה למטרות העיקריות של חטיבת ההשקעות – השאת ערך עבור לקוחותיה. זאת, כל עוד שיקולים אלו נלקחים כחלק ממכלול שיקולי ההשקעה, להבדיל ממצב שבו שיקולים אלו מהווים הבסיס היחידי לקבלת ההחלטה.²

תשואה

מחקרים מראים כי קיים מתאם חיובי בין חברות הפועלות לפי שיקולי ESG לבין ביצועי מניותיהן. מחקרים אלו מדגישים כי אחת הסיבות העיקריות למתאם חיובי זה אינו של סיבה-תוצאה אלא של קורלציה. כלומר, חברות אשר לוקחות בחשבון שיקולי ESG נוטות להיות חברות מבוססות ויציבות יותר, כך שפעילות ESG מהווה סממן לאיכותה של החברה.³

ניהול סיכונים

הכלכלה העולמית ניצבת בפני סיכונים שונים. על פי דו"ח ארגון ה-World Economic Forum,⁴ הסיכונים המרכזיים הצפויים לכלכלה בחמש השנים הקרובות הם סיכונים חברתיים וסביבתיים, כאשר בטווח הארוך הסיכון המרכזי שבהם הוא לבריאות כדור הארץ, בפרט בתחום האקלים. כמו כן צפויים סיכונים של אי-עמידה בהחזרי חוב וכן סיכונים של טכנולוגיה וסייבר. חברות הפועלות לפי מדיניות ESG סדורה, הכוללת התמודדות עם הסיכונים הסביבתיים והחברתיים, לצד ממשל תאגידי יציב ואקטיבי הפועל ללקיחת סיכונים באופן אחראי, ייהנו מפעילות יציבה ומתמשכת בטווח הארוך.

² Boffo, R., and R. Patalano (2020), "ESG Investing: Practices, Progress and Challenges", OECD Paris, www.oecd.org/finance/ESG-Investing-Practices-Progress-and-Challenges.pdf.

³ EDHEC Business School, [ESG Investing Risk Adjusted Performance](https://www.edhec.edu/en/insights/ESG-Investing-Risk-Adjusted-Performance) (2022).

⁴ WEF, [The Global Risks Report](https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2022) (2022).

חברות המתחשבות בשיקולי ESG נהנות מדעת קהל חיובית אשר תומכת בשמירה על לקוחות ורכישת לקוחות חדשים. בנוסף, התנהלות ESG עשויה לייצר מורל גבוה בקרב עובדים ושאר מחזיקי עניין, וכן לתמוך בהתקשרות עם גורמים נוספים.

2. מדיניות

פעילות ההשקעה של מגדל מבוססת על שיקולים ארוכי טווח, מתוך אחריות על הכספים המנוהלים על ידה. בחינת נושאי ESG, אקלים וסייבר מהווה חלק ממכלול השיקולים הרלוונטיים לבחינת השקעות, כאשר השקעה בחברה בעלת ציון ESG נמוך כרוכה בסיכונים מסוימים אשר אינם חלים באופן זהה בהשקעה בחברה בעלת ציון ESG גבוה. כמו כן, קיימת הערכה כללית כי השקעה בחברות הפועלות לקידום פעילות ESG סדורה תניב תשואה גבוהה יותר.

מגדל פועלת ותמשיך לפעול להטמעה של שיקולי ESG בתהליך קבלת ההחלטות של חטיבת ההשקעות בדרך של שילוב שיקולים אלו בתהליך. כאמור, המטרה של הקבוצה היא בראש ובראשונה השאת ערך ללקוחותיה. שיקולי ה-ESG יהוו חלק ממכלול השיקולים אשר תשקול הקבוצה בקבלת החלטות ההשקעה שלה. מגדל תבחן את היבטי ה-ESG על פי אמות מידה ברורות אשר יאפשרו, ככל הניתן, לייצר השוואה בין חברות רלוונטיות, תוך התחשבות במאפיינים הייחודיים של כל אחת מהחברות והסקטור בו הן פועלות. משקלם של שיקולי ה-ESG בקבלת ההחלטה יתאם את המהותיות של היבט זה בהשקעה זו או אחרת, בפרט בקשר עם ניהול הסיכונים של חברת המטרה עצמה ותיק ההשקעות של מגדל בכללותו. הטמעת המדיניות במגדל, כחלק מהשיקולים בביצוע השקעות, תיושם באופן הדרגתי בתהליך קבלת ההחלטות בחטיבה, הכולל את קביעת תמהיל תיק ההשקעות וכן החלטה בדבר כניסה להשקעות חדשות וביצוע שינויים בהשקעות קיימות.

3. כלים

מגדל רואה חשיבות רבה בבניית יכולות פנימיות להערכת סיכוני ESG בחברות בהן היא משקיעה, תוך שילוב מגוון יועצים המתמחים בתחום.

3.1 השקעות סחירות בישראל

על מנת ליישם את מדיניותה בהשקעות סחירות בישראל, מגדל מתבססת, בין היתר, על שירותיה של חברת Greeneye ESG Ltd. (להלן: "גרינאיי"). גרינאיי הינה יועץ מוביל בתחום ה-ESG בישראל. מערך המידע של גרינאיי – Greeneye ESG Data כולל הערכות על כלל החברות אשר מניותיהן ו/או אגרות החוב שלהן נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. שיטת הבחינה והניקוד של גרינאיי בוחנת את החברה על פי עשרות פרמטרים בתחום הסביבתי, החברתי והממשל תאגידי, תוך התחשבות בסקטור הפעילות ובפריסה טריטוריאלית. גרינאיי מתבססת על פרסומי החברה, דוחותיה השנתיים, דוחות האחריות התאגידי, הערכות החברה וכן מקורות חיצוניים שונים.

חטיבת ההשקעות

בתחום הסביבתי, החברה נבחנת על פי אסטרטגיה, מערכות ניהול סביבה, צריכת אנרגיה ומים, פליטות שפכים, מדיניות צמצום השפעה סביבתית מפסולת, מדיניות צמצום זיהום אוויר, שרשרת האספקה, מוכנות להתמודדות עם השפעות שינויי אקלים, ועוד. בתחום חברתי, החברה נמדדת על פי מדדי זכויות עובדים, גיוון תעסוקתי, שוויון, רווחה, בטחון תעסוקתי, בטיחות עובדים, יחסי עבודה, פיתוח וקידום חברתי, אופי פעילות השיווק, השפעות המוצר ועוד. בתחום הממשל התאגידי, נבחנת עצמאות הדירקטוריון, אופן ניהול ה-ESG בדירקטוריון ובכלל זה גיוון בדירקטוריון עצמו, עצמאות רואי החשבון, ועדת הביקורת, שיעור הדירקטורים החיצוניים והבלתי תלויים, ניסיונם המקצועי של הדירקטורים, מערכות בקרה אפקטיביות למניעת שחיתות ועוד.

בנוסף לתחומים אלו, גרינאיי מתמקדת בהערכת סיכוני האקלים ומעריכה את רמת ההשפעה של החברה על שינויי אקלים, שקיפות החברה בנושא זה וכן את הערכות החברה להתמודדות עם שינויי אקלים במסגרת האסטרטגיה העסקית שלה. כמו כן, נבחנת החברה על פי מוכנותה לסיכוני סייבר וטכנולוגיה שונים, ובכלל זה על פי קיומן של מערכות בקרה והגנה. לגבי כל קריטריון מוגדר משקל התואם את רמת הסיכון. הציון המתקבל מבוסס על ממוצע משוקלל של משקל וציון.

גרינאיי מבצעת מעקב שוטף אחר אירועים חריגים בהם החברה מעורבת ומעריכה את חומרתם והשפעתם, וכן את האופן בו התמודדה החברה עימם. לעניין זה, אירועים חריגים כוללים תביעות ייצוגיות, חקירות, אירוע בטיחות, אירוע הטרדה מינית, אירוע פגיעה סביבתית ועוד. בנוסף, גרינאיי ממפה את הפעילויות השנויות במחלוקת בהן עוסקת החברה, במידה ועוסקת בכאלו. פעילות שנויה במחלוקת כוללת לדוגמא פורנוגרפיה, טבק והימורים.

כן התקשרה מגדל עם יועץ ותיק נוסף לצורך קבלת ניתוחי ממשל תאגידי לחברות בישראל.

השקעות סחירות בחו"ל

לצורך יישום מדיניותה בהשקעות סחירות בחו"ל, משתמשת מגדל בשירותיו של יועץ בינלאומי מוכר. שירותיו של היועץ כוללים, בין היתר, ניתוח ודירוג ESG לחברות באמצעות מתודולוגיות קבועות ועצמאיות אשר לוקחות בחשבון את כל היבטי ה-ESG; הצפה של דגשים ונקודות שליליות וחיוביות בכל חברה; מודל הערכה מבוסס ציון סופי המשקלל את הפעילות החברתית, הסביבתית והיבטי הממשל התאגידי ובחינת סיכוני אקלים וסיכוני סייבר בהתאם לחברה, לסקטור ולגאוגרפיה. הממצאים נבחנים גם באופן יחסי בהשוואה לחברות אחרות בסקטור הפעילות.

3.2 השקעות לא סחירות

בהשקעות שאינן סחירות (אשראי, פרייבט אקוויטי, נדל"ן וכו'), מתבססת מגדל על שאלונים ייעודיים אשר מופנים ויופנו לחברות המטרה השאלונים יתייחסו למגוון רחב של סיכוני ESG על מנת לנתח טוב יותר את ההשקעה בהיבטים אלו.

4. תהליכי עבודה יישומיים

תחום ה-ESG עוסק בסוגיות רבות ומורכבות, אשר מידת החשיבות של כל אחת מהן שונה עבור כל סקטור או כל חברה. כך למשל, בסקטור התוכנה נושא זיהום האוויר רלוונטי פחות מאשר בסקטור התעשייתי. על מנת ליישם באופן אפקטיבי את מדיניות ההשקעות האחראיות של החברה, מגדל תבצע, בין היתר, את התהליכים להלן:

4.1. פורום ESG וועדת השקעות

מגדל מכנסת פורום ESG על בסיס רבעוני ובהתאם לצורך מעת לעת. במסגרת הפורום נדונים אירועי ESG חריגים. כמו כן, מנהלי ההשקעות מדווחים וידווחו לוועדת ההשקעות, על בסיס שנתי, את תמונת המצב של תיק ההשקעות של הקבוצה בהיבט ה-ESG. בנוסף, הפורום אחראי למיפוי וניתוח השינויים בעולם ה-ESG והשפעתם על תיק ההשקעות.

4.2. קריאה לחברות

מגדל קוראת לכלל החברות לקחת בחשבון את כל מחזיקי העניין שלהן בעת קביעת האסטרטגיה העסקית שלהן, בכל שרשרת הניהול והתפעול. לדעת מגדל, על החברות להתחשב ביעדי ESG לאומיים ובינלאומיים הרלוונטיים אליהן, על מנת לייצר יציבות וערך לאורך זמן. מגדל מקיימת ותמשיך לקיים שיחות עם חברות במשק הישראלי על מנת לעודד את קידום ניהול תחום ה-ESG באותן חברות.

4.3. טיפול באירועים חריגים

במקרה של אירוע מהותי בתחום ה-ESG, יתקיים דיון בפורום ESG לאחר ניטור כל המידע הציבורי הרלוונטי.

4.4. השקעה בדירוג ESG נמוך

תחום ה-ESG בישראל נמצא בחיתוליו. מרבית החברות אינן מדווחות על התפתחות ניהול תחום ה-ESG בחברה, ככל שקיימת. על חברות ציבוריות בישראל לא מוטלת חובה רגולטורית לדיווח בנושא ESG, אם כי לאחרונה קיים עידוד מצד הרגולטור אשר הוביל לעלייה ברמת הדיווח.

משום כך, רמת ציוני ה-ESG בשנים הראשונות צפויה להיות נמוכה ואנו פונים לחברות לפעול לשיפור איכות הניהול והדיווח בנושא זה. מגדל תבצע ניתוח השוואתי סקטוריאלי ותתייחס לחברות שבתחתית הדירוג הסקטוריאלי באופן פרטני וההשקעה בחברות הללו תועבר לאישור לפי מדרג הסמכויות.

4.5. היעדר הימנעות גורפת

בהמשך לאמור לגבי תקופת ההסתגלות, נכון למועד זה מגדל אינה רואה לנכון להגביל באופן גורף השקעה בענפים מסוימים בשל שיקולי ESG. מדיניות מגדל לעניין זה תיבחן מעת לעת וייתכן שתשתנה בעתיד, בהתאם להתפתחויות רגולטוריות ושינויים בשוק.

5.1. יעדים לצמצום סיכוני ה-ESG

אחד הנושאים המשמעותיים ביותר במסגרת האחריות הסביבתית הוא נושא השימוש בדלקים פוסיליים והשפעתם על משבר האקלים. השקעות הקשורות להפקה וזיקוק של דלקים פוסיליים יחשבו כהשקעות שאינן עונות לקריטריוני ESG.

להשקפתנו, השקעה הקשורה להפקה וזיקוק של דלקים פוסיליים כרוכה גם בסיכונים פיננסיים עודפים בשל השינויים ארוכי הטווח שמתחוללים במשק האנרגיה העולמי, כתוצאה מהמדיניות הגלובאלית להתמודדות עם משבר האקלים.

יחד עם זאת, התמורות בשוק האנרגיה מצביעות שתהליך המעבר יארך זמן רב, משום כך, מגדל נדרשת לעקוב אחרי ההתפתחויות בשוק האנרגיה האופן הדוק, ולפעול בהתאם להתפתחויות בתרחישים השונים, תוך התייחסות לסיכונים הפיננסיים הנובעים מתהליך המעבר..

מגדל תחתור לסיים את תהליך הסטת ההשקעות מחברות הפקה וייצור דלקים פוסיליים עד לסוף שנת 2045 באופן הדרגתי ובמסגרת מדיניות ESG בהתחשב בהתפתחויות עתידיות בשוק האנרגיה.

5.2. יעדי השקעות Net positive

אנו סבורים כי ההשפעה המרכזית של המדיניות ביעדים אלו תהיה בהתייחסותנו להשקעות " Net positive" כגון השקעות בחברות המייצרות אנרגיה מתחדשת או נקיה, חברות המפתחות טכנולוגיות לייצור אנרגיה מתחדשת או נקיה וכן טכנולוגיות המאפשרות להקטין השפעות סביבתיות שליליות.

החל משנת 2021 השקיעה מגדל מיליארדי שקלים בהשקעות מסוג NET POSITIVE, בדגש על אנרגיית מתחדשות, במסגרת יעדים אשר הציבה לעצמה. החל משנת 2023, לאחר ביסוס רכיב זה בתיקים, מציבה מגדל יעד מעודכן במסגרתו תשאף, בכפוף, בין היתר, לשיקולי השאת תשואה, להשקיע עד 2030 כ-10 מיליארד ש"ח נוספים בהשקעות מסוג NET POSITIVE ובכלל זה שילוב השקעות בתחום ENERGY TRANSITION והשקעות בטכנולוגיות לצמצום פליטות.

הקבוצה רואה ערך רב בהטמעת מדיניות ה-ESG בחטיבת ההשקעות במגדל. ההטמעה תתבצע באופן הדרגתי בשאיפה לייצר תשתית אפקטיבית אשר תאפשר להתייחס לשיקולי ה-ESG, כחלק משיקולי ההשקעה, באופן אשר יתמוך בהשגת מטרתה העיקרית של הקבוצה אשר הינה השאת ערך השקעתי עבור לקוחותיה.